

L'oceà Pacífic, la gran mar del futur

Tot ha vingut en una sola setmana. De primer, el Congrés dels Estats Units, que aprovava el Nafta sense gaires dificultats. El Nafta és un acord econòmic de lliure comerç, semblant al que era la Comunitat Europea abans de Maastricht. Signat amb el Canadà i Mèxic, posa les bases del més gran dels mercats unificats del món. Després l'Apec, molt elemental encara, però amb moltíssima projecció de futur, que lliga els països de la conca del Pacífic. D'un costat els del Nafta, d'un altre el bloc al sud de Nova Zelanda i Austràlia i, finalment, els ja considerables dracs asiàtics. La constel·lació de països que van del Japó a Singapur, l'àrea que dona el creixement econòmic més gran en l'actualitat.

La batalla del nom és il·lustrativa de les dificultats que hi ha hagut per a arribar a constituir aquest fòrum de disset països. El nom oficial de la reunió, feta a Seattle, era: Cooperació Econòmica Asiàtico-Pacífica, un nom que provocà el sarcasme del ministre d'Afers Estrangers d'Austràlia, Gareth Evans: "Quatre adjectius a la recerca d'algun sentit". El president americà, Bill Clinton, va proposar la fórmula "Consell Econòmic de l'Àsia i del Pacífic". Fórmula que l'atreuït Evans va transformar de nou en "Comunitat Econòmica de l'Àsia i del Pacífic". Finalment els prudents estats asiàtics van fer parlar en nom seu el ministre de Relacions Internacionals Comercials i Industrials de Malàisia, Rafidah Aziz, el qual va dir que acceptaven la paraula comunitat, però només en minúscula, a fi de llevar importància al concepte i fugir de tota comparació amb Europa. La proposta fou finalment acceptada i l'Apec s'escriurà amb minúscules.

Més enllà de les dificultats semàntiques, el fet és que els representants dels Estats Units, el Japó, la Xina, el Canadà, Austràlia, Nova Zelanda, Corea del Sud, Indonèsia, les Filipines, Singapur, Tailàndia, Brunei, Taiwan i Hong Kong han assentat les bases del trasllat efectiu del centre del comerç mundial al Pacífic. Especialment gràcies al fet que les economies asiàtiques són les de creixement més accelerat en aquests moments.

El conjunt engloba ara mateix, aproximadament, el 40% de la població del món i el

Tancant importants acords econòmics amb Mèxic i el Canadà (Nafta) i amb els països de l'Àsia (Apec), els Estats Units giren el centre econòmic del món: de l'Atlàntic al Pacífic.

50% del Producte Nacional Brut del planeta.

Aquesta primera reunió ha estat marcada pel temor dels països asiàtics envers els Estats Units. I per això hi ha hagut més declaracions d'intencions que no projectes consolidats. Però, tot i així, han acordat primers passos importants. De moment, es reuniran abans de mig any els ministres de Finances per discutir acords de desenvolupament macroeconòmic i fluxos de capital, que els caps d'estat examinaran l'any vinent a Djakarta. També han establert un Fòrum de Negocis al Pacífic que identificarà les àrees en les quals es poden facilitar el comerç i les inversions i que establirà un calendari per a desenvolupar la cooperació regional en matèria d'ensenyament universitari.

Massa acords alhora. Tot i l'optimisme que ha desvetllat l'acord ningú no s'enganya sobre les dificultats. Especialment per als Estats Units, que entren en una complicada xarxa en la qual han de negociar, simultàniament, amb Europa, Amèrica Llatina –bo i mirant d'expandir el Nafta–, i amb els països del Pacífic. I encara el GATT, l'acord mundial sobre tarifes aranzelàries.

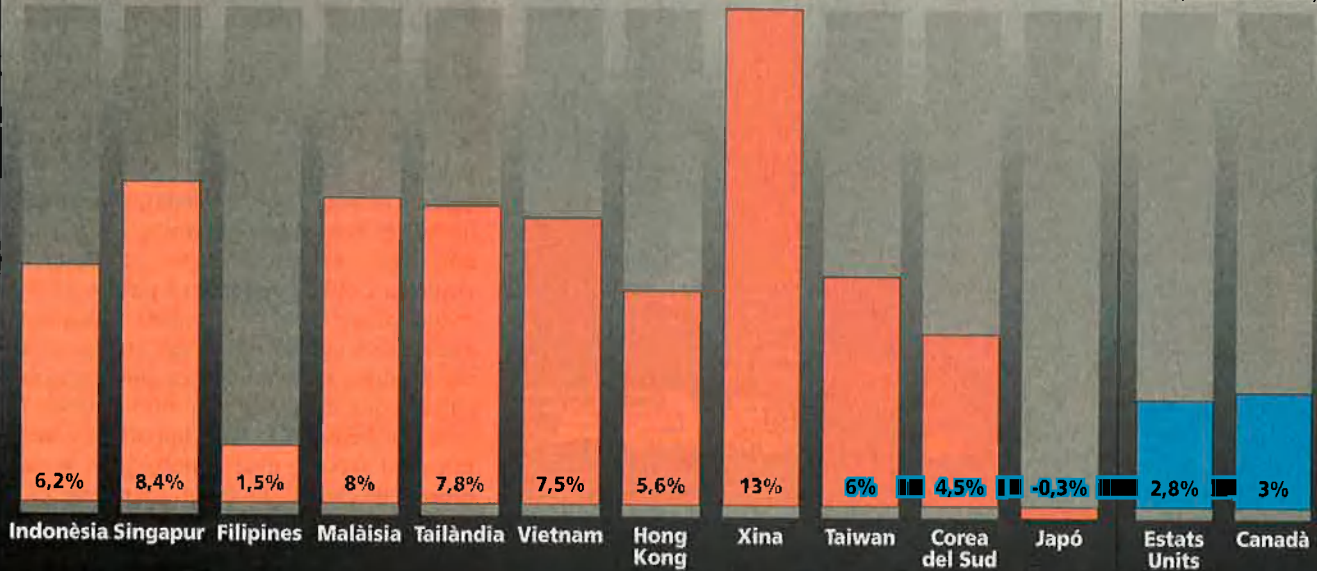
I no és sols que aquesta bateria de negociacions siga complexa per ella sola. Es que tampoc no resulta gens fàcil de conciliar els interessos polítics i econòmics en l'acord amb Àsia. Com és possible, per exemple, de sostenir que cal penalitzar la Xina per la seua manca de respecte als drets humans i, al mateix temps, fer-la seure en aquesta comunitat en minúscula? Per l'equip de Clinton, això són temes menors que el temps ja s'encarregarà de resoldre, sembla. Però pels països democràtics del grup, especialment Austràlia i Nova Zelanda, aquest estil de funcionament és una demostració més del cinisme americà. Australians i neozelandesos voldrien que l'increment del comerç a la regió anara acompanyat de més pressió en favor dels drets humans, la democràcia i l'economia de mercat.

A l'altra banda, els asiàtics es miren amb molta displicència aquesta discussió, més preocupats per conservar el seu estil draconianà de creixement (treball infantil, inseguretat laboral, manca de participació...) i per convèn-

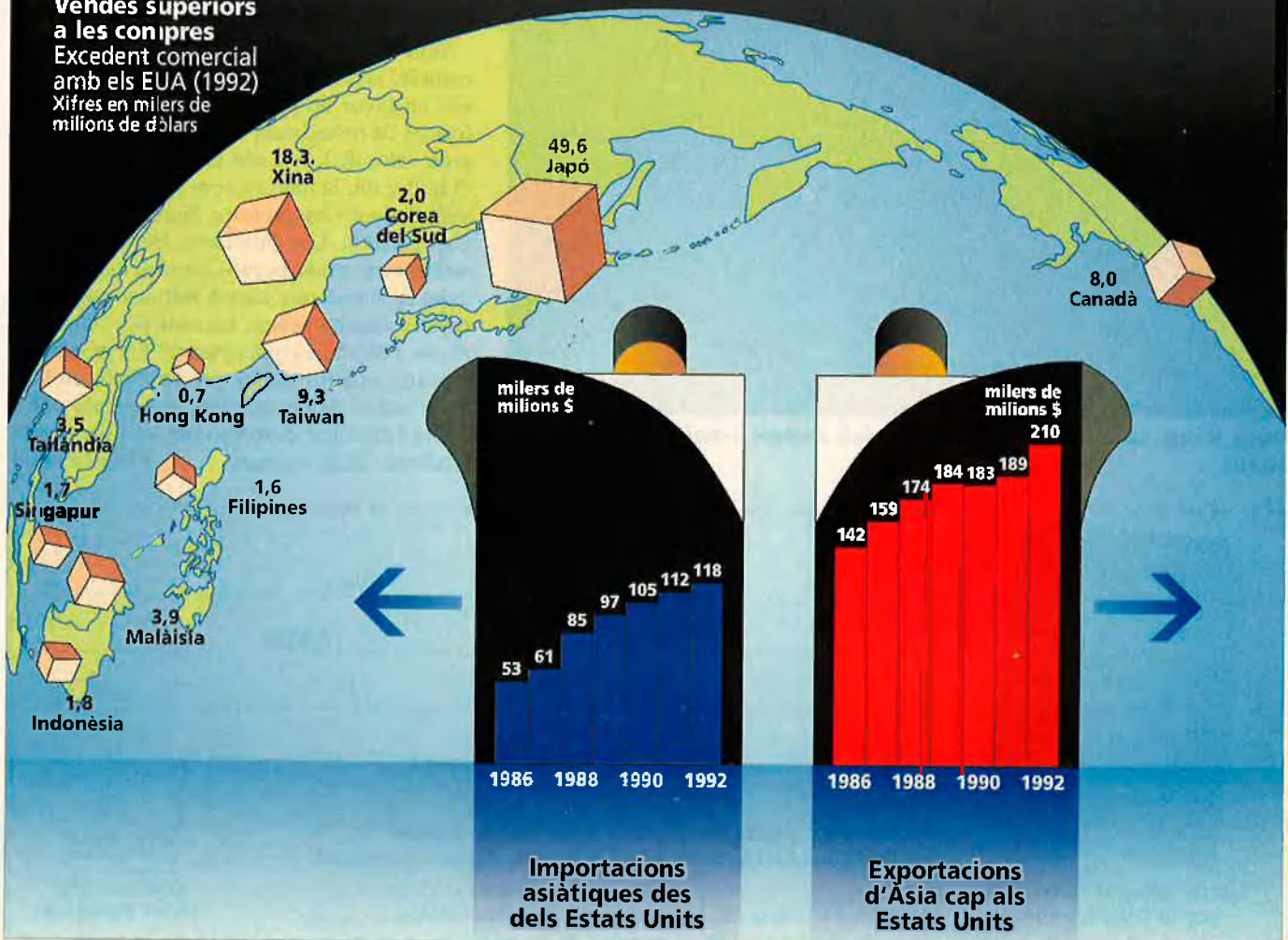
El poder de l'Orient

Economies en explosió
 Índex de creixement del Producte Interior Brut (estimació de 1993)

Economies amb creixement lent
 Índex d'augment PIB (estim. 1993)

Vendes superiors a les compres
 Excedent comercial amb els EUA (1992)
 Xifres en milers de milions de dòlars

ARXIU

Hong Kong. La colònia anglesa és un dels motors econòmics del sud-est asiàtic.

cer la seua opinió pública que no són uns venuts a Washington.

El poder xinès. Un altre element de preocupació entre alguns líders asiàtics és el fet que la gran explosió econòmica de la regió està, pràcticament, en mans de xinesos. Els deu grans empresaris asiàtics són tots ells d'ètnia xinesa. A Pequín hi ha Larry Yung; a Hong Kong, Cheng Yutung, Lee Shaukee i Li Kashing; i a Taipei, Koo Chenfú. Però també en els països no majoritàriament xinesos els grans *tycoons* ho són. A Bangkok, Djakarta i Kuala Lumpur, els altres grans centres asiàtics (Japó a banda), són també xinesos els homes que controlen les principals empreses i mouen la major part de capital. Aquesta doble combinació països xinesos-empresaris xinesos controlant altres països causa preocupació en alguns cercles asiàtics per l'enorme massa de poder que acumula. Es calcula que abans de deu anys aquesta àrea haurà sobrepasat l'actual importància econòmica del Japó. I, avui mateix, ja és la major reserva de capital líquid del món, gràcies a la seua obsessió per l'estalvi. Només hem de dir que els estalvis creixen 550 milers de milions de dòlars anualment. A l'Àsia el diner és per tot arreu real.

Amb tot, el gran tema és què passarà políticament, si l'avenç econòmic crea expectatives en favor de sistemes més democràtics i formes de treball més "europeïtzades". Ara el gran valor de l'Àsia són els seus treballadors. O millor dit, la manera com treballen els seus treballadors. Cap protesta. Hores i més hores. Cap garantia. Cap problema. De moment els asiàtics en tenen prou d'adquirir béns. Però aviat hi haurà una classe mitjana important en tots aquests països, marcats per l'autoritarisme. I aleshores què passarà? Els grans empresaris asiàtics diuen que l'enorme creixement actual és precisament la garantia per a poder funcionar després com una economia moderna. Ja ho veurem. **Vicent Partal**

Un recorregut fotogràfic per la Mediterrània.

Cognoms

Nom

Adreça

Telèfon

C.P.

Població

Comarca

Signatura:

Desitjo rebre al domicili indicat i sense càrrec el llibre **MEDITERRANIA**, al preu de 7.000 pts. Pagaré mitjançant:

Xec bancari adjunt a la butlleta

Contra reemborsament

VISA nº.....
Data caducitat.....

Diputació 250
08007 Barcelona